

МІСЦА

ЧАСОПІС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХІЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛІЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

• ЖОВТЕНЬ • 2008 РОКУ БОЖОГО • ЧИСЛО • 8/47 •

ЖУРБА САМОТНОСТІ

2 – 3 стор.

Постанови останнього синоду єпископів

Створено недержавний пенсійний фонд

4 – 5 стор.

Кримінал за образу Папи

Російська Церква закликала Пугачову до покаяння

6 – 7 стор.

Навколоцерковна політика. Церква під прицілом спецслужб

То що ж відбувається в Междугор'є?

8 – 9 стор.

Як правильно: хрещення чи хрищення?

Сатанізм заповнює Італію

10 – 12 стор.

Біблійна історія сотворення

Історія парохій Львівщини. Черепин

Духовність гетьмана І. Виговського

Світ, у котрому ми живемо, є жорстокий і страшний. Людині страшно залишитися із ним наодинці – вона боїться самотності і намагається якимсь чином її уникнути. Той, хто самотність переживає, не може до кінця її комусь вияснити, бо це – стан душі. Той, хто часто про самотність чує (а це найчастіше священник-сповідник), лише частково може зробити для себе якісь висновки. Для себе я зробив висновок один: самотність – глибока суспільна проблема, про котру голосно не говориться, котра замовчується і заганяється в глибокий кут.

Наші читачі, очевидно, звернули увагу на нову сторінку в нашій газеті, котра ставить собі за мету знайомити одиноких християн і тому пропонує їм таку послугу. За конкретний час існування названої рубрики суттєво збільшилася географія наших дописувачів. Зокрема, можна відмітити такі регіони нашої держави як Одещина чи Херсонщина. І це тішить. Хоча б тому, що наша газета перестас бути регіональною, а виходить на ширші простори. Якось у дружній розмові дехто із священників назвав «МЕТУ» «церковною свахою», що спричинило цікаву дискусію. Як наслідок цієї дискусії – дана стаття.

Коли вінчаються двоє людей священник пригадує їм Господні слова: «Так то полишає чоловік свого батька й матір і пристає до своєї жінки, і стануть вони одним тілом» (Бут.2, 24). З тієї нагоди справляють весілля, котре є виявом радості не лише наречених, але і їх родин і навіть цілком незнайомих людей. Справедливості ради

хочеться сказати, що не всі поділяють цю радість, адже серед нас є якась кількість людей, котрі з якихсь причин поки що не мають змоги зазнати такої радості, хоча їх бажання є доволі потужне. Саме задля таких наших читачів і створювалася названа сторінка.

Усі ті, що увійшли в стан подружнього життя, отримали нові клопоти, нове захоплення, новий статус тощо, часто забувають про свою попередню самотність. Натомість ті, хто не зумів досі створити подружжя, надалі тяжко переживають свій самотній стан. Вони чомусь вважають себе нещасними, вважаючи подружній стан щастям. Воднораз ті, що вступили в подружній стан, зазнавши в подружжі поважних проблем і розчарувань, вважають себе нещасними і покидають подружжя. Думається, що якби кожен сприймав свій стан як Боже покликання, ми всі почувалися б щасливими і раділи б з того, що ми зовсім не самотні, адже з нами Господь, наш Небесний Отець.

Сьогодні на державному рівні широко говориться про демографічну кризу у нашій державі. Це говорить про те, що люди свідомо не бажають народжувати дітей. Ми оправдовуємо себе тим, що, мовляв, дуже тяжко їх виховати, що бажаємо досягнути високого рівня власного добробуту, що бажаємо створити для дітей найвищий комфорт, забезпечивши їх всім необхідним тощо. На теперішній стан все виглядає ніби логічно. Однак, за кожним нашим виправданням проглядає наш егоїзм, котрий у майбутньому створить для нас самих поважні проблеми.

Пускаючи у світ одне чи двоє дітей, ми наражаємо їх на самотність, бо залишаємо їх без підтримки, без взаємодопомоги, без співчуття. Вони загубляться у цьому страшному світі. І виною цьому буде наш егоїзм, бо сьогоднішні власні, так звані, страхи ми прикриваємо майбутньою самотністю наших дітей.

Бажаючи створити для своєї дитини найвищий матеріальний комфорт, ми підсвідомо робимо з неї споживача. В такій дитині атрофується мислення, адже за неї думають її родичі, а вона залишається у житті безпорадною. Доволі часто життя вносить свої корективи, і такі діти, без допомоги збоку, опиняються на суспільному смітнику. Виною цьому є знову ж таки наш егоїзм.

Коли в сім'ї є одна дитина, тоді вся увага скеровується на неї. Як наслідок – виростає егоїст. І можна певно сказати, що доля батьків такої дитини незавидна. Адже вона любить лише себе, а батькам прикра самотня старість забезпечена. Варто застановитися: а чи отримаємо ми колись від наших дітей хоч часточку того, про що сьогодні так для них стараємось?

Інколи, заповнюючи передподружні протоколи, запитую наречених чи хочуть мати дітей і скількох. Мати дітей переважно хочуть всі, однак часто признаються, що лише одне або двоє. Запитую: а що буде, коли народиться лише одна дитина, і вона з якоїсь причини помре? У відповідь – німе здивування.

Одружитись чи вийти заміж – це ще не щастя. Щастя, – створивши подружжя, – сповнити у ньому Божу волю. А Божя воля є така: «Будьте плідні й множіться і наповняйте землю та підпорядкуйте її собі» (Бут.1,28).

о. Іван ГАЛІМУРКА, редактор

Кількома рядками...

ЦЕРКВІ ВАРТО ВИБАЧИТИСЯ ЗА КРИТИКУ ДАРВІНА?

Церква повинна вибачитись за ворожу реакцію щодо Чарльза Дарвіна та його теорії еволюції, – таку думку висловив нещодавно керівник відділу громадських зв'язків Англійської єпископальної церкви Малколм Браун на англійському інтернет-сайті. Ця заява була зроблена з нагоди 200-річчя Дарвіна і 150-річчя від дня публікації його головної праці «Походження видів». Обидві річниці відзначатимуться у 2009 році. За словами Брауна, Церква Англії повинна висловити свій жаль із приводу нерозуміння праць Дарвіна.

У свою чергу, керівництво Церкви відзначило, що заява Брауна справді відображає його позицію, однак офіційного вибачення не зробило.

Офіційна Англійська церква дистанціюється від християнських фундаменталістів, які вважають еволюційну теорію несумісною з біблійною доктриною про створення світу. Сам Дарвін був хрещений в Англійській церкві, навчався в церковно-парафіяльній школі і готувався стати англійським священиком. Однак його теорія про походження видів шляхом еволюції і природного добру призвела до конфлікту між ним і Церквою.

На думку єпископа Свіндона Чі Рейфілда, який також є вченим-імунологом, релігія і наука не є взаємозаперечними вченнями. Він заявив, що не погоджується як із християнами, для яких «еволюція рівнозначна атеїзму», так і з дарвіністами, котрі стверджують, що еволюційні ідеї заперечують існування Бога. «Це – помилкове протиставлення», – відзначив єпископ в інтерв'ю BBC.

ТРЕТИНА БРИТАНЦІВ ВІРІТЬ, ЩО БОГ ДИ- ВИТЬСЯ НА НИХ ІЗ НЕБЕС

Згідно з даними опитування, проведеного в Об'єднаному Королівстві, двоє з п'яти дорослих людей моляться до Бога, а кожен третій британець вірить, що Бог дивиться на них із небес, повідомляє «Guardian». З 20 мільйонів британців, які досягли повноліття і визнали, що вони моляться до Бога, 13 мільйонів звертається в молитві до Творця, принаймні, раз на місяць, 12 мільйонів – щотижня, а 9 мільйонів – щодня. Більшість жителів Туманного Альбіону (68%) моляться про свою родину і друзів, 41% підносить переважно подячні молитви, а 25% жителів просять про вирішення світських проблем. Опитування також виявило, що лише 22% відвідує Церква хоча б один раз у рік.

Третина опитаних дорослих вірить, що Бог відповідає на їхні молитви, – у той час як 12 мільйонів вірять, що молитва може змінити життя їх самих або близьких. Найменш секулярним містом Об'єднаного Королівства є Лондон, у якому 73% дорослих моляться до Бога, а кожен п'ятий відвідує церкву, принаймні, раз на місяць.

Християнська благодійна організація «TeaFund», на замовлення якої було проведено опитування, вважає, що його «результати повністю спростовують точку зору, згідно з якою, віра все більше і більше втрачає значення для нинішнього обездуховленого суспільства».

У ЛАТВІЇ ДІЮТЬ БАНДИ ВИКРАДАЧІВ СТАРОДАВНІХ ІКОН

На території Латгалії (східна частина Латвії) діють організовані групи викрадачів стародавніх ікон. За повідомленням «Latvijas avīze» («Латвійської газети»), грабіжників цікавлять насамперед старообрядницькі ікони.

Останнє зухвале пограбування із застосуванням насильства зафіксовано в Резекненському районі, де злочинці вночі увірвалися в будинок похилих віком інвалідів, жорстоко побили їх, а потім викрали сімейну реліквію – велику старообрядницьку ікону, вік якої перевищує 200 років. Злочинці завжди діють за одним і тим самим сценарієм – проникають у сільські будинки під покровом ночі, б'ють старих, після чого викрадають ікони. Найімовірніше, потім їх перепродують у Литву, Польщу і Німеччину. Версію про те, що ікони вивозять на Захід, підтвердив і глава Центральної ради Древньоправославної Поморської церкви Латвії о. Алексій Жилко.

Реставратор древніх ікон Дмитро Лященко повідомив, що старовірні ікони XVI століття можуть коштувати 5000-6000 латів (10.000 латів = 12.000 доларів). Водночас деякі порівняно нові ікони – XIX століття – коштують втричі дорожче. Все залежить від часу, техніки і школи іконопису.

(Продовження на 5 стор.)

Папа Римський є донором?

Стало відомо, що Папа Римський Бенедикт XVI є власником документа, який засвідчує, що він донором органів – так званої карти донора органів. Заговорили про це після появи у ватиканській газеті «L'Osservatore Romano» статті, присвяченої тому, який критерій варто вважати настанням смерті – припинення діяльності кори головного мозку чи кардіоциркуляторний варіант.

Статтю професора сучасної історії Римського університету Лючетти Скараффіа деякі спостерігачі розцінили як критику, спрямовану проти практики пересадження органів від осіб, смерть яких констатувалася на підставі припинення діяльності кори головного мозку. У відповідь італійська Асоціація

донорів органів підтвердила, що Папа Римський підписав документ, який підтверджує, що він донором. Хоча, звичайно, важко уявити, що органи Папи можуть бути пересажені звичайному смертному, адже тіла понтифіків повинні бути віддані землі неушкодженими. Проте підтримка практики трансплантації органів досить актуальна, особливо з огляду на те, що теологи і церковні ієрархи прагнуть встановити точні критерії, на підставі яких можна було б ствердити, коли починається і закінчується людське життя.

Тим часом представник Ватикану заявив, що стаття Лючетти Скальфіа не є свідченням якихось змін в офіційній доктрині Католицької Церкви.

Понад половину громадян Франції позитивно ставляться до Бенедикта XVI

Перший офіційний візит Папи Римського Бенедикта XVI до Франції є однією з головних тем, обговорюваних зараз у країні. Газета «Le Parisien» опублікувала результати опитування, згідно з яким понад половину (53%) французів доброзичливо налаштовані стосовно понтифіка. Негативна думка про Бенедикта XVI склалася у 25% населення, а 22% опитаних було складно дати відповідь, що, на думку експертів, свідчить про те, що релігійний лідер католиків, який зійшов на Святий Престіл у квітні 2005 року після харизматичного Івана Павла II, поки що залишається мало-відомим у Франції.

Три чверті французів вважають, що Папа Бенедикт XVI є консерватором. На думку Архієпископа Парижа Андре Вен-Труа, це, ймовірно, пов'язано з минулим Папи, адже протягом 24 років Йозеф Ратцінґер очолював Конгрегацію доктрини віри (вона ж – Свята інквізиція, перейменована у 1908-му Пієм X), до компетенції якої входить спостереження за ортодоксальністю й чистотою віровчення в Римо-Католицькій Церкві. Разом з тим владика Вен-Труа підкреслив, що нинішній понтифік – це «насамперед високоос-

вічена, відкрита для діалогу людина».

Візит Папи Римського до Франції був присвячений 150-й річниці об'явлення Пресвятої Діви Марії пастушці Бернадеті у місті Лурд на півдні країни. Це місто є одним із найбільш відвідуваних у Європі центрів паломництва – другим після Риму. Візит 81-літнього Папи до Франції став його десятою закордонною поїздкою. До цього він побував в Австрії, Австралії, Бразилії, двічі – в Німеччині, Іспанії, Польщі, США та Туреччині.

Італійській акторці загрожує тюремний термін за образу Папи Римського

Італійській комедійній акторці Сабіні Гуццанті загрожує тюремний термін до п'яти років за образу Папи Римського. Акторка вже давно відома італійській публіці своїми гострими шпильками на адресу Сильвіо Берлусконі. Тепер же вона вирішила взятися за Церкву і відразу вдарила залпом по понтифіку. В одному з недавніх жартів вона торкнулася теми гомосексуалізму серед священиків, а потім виступила зі страшним «пророцтвом» на адресу самого Папи, вважаючи його, очевидно, відповідальним за всі неприємності, що сталися в Церкві. Гуццанті оголосила, що через 20 років понтифік буде там, де він повинен бути і де його мучитимуть демони, причому не пасивні, а активні, пише британська «The Guardian».

«Жарт» акторки викликав гнів у Ватикані, де мають намір звернутися до міністерства юстиції Італії з позовом про при-

тягнення Сабіні Гуццанті до відповідальності. Причому позов справді може мати для неї серйозні наслідки. Річ у тім, що за Латеранськими угодами 1929 року, укладеними між італійською державою і Святим Престолом,

які дали життя державі Ватикан, особа Папи Римського вважається «священною і недоторканою». Образа, нанесена йому, розцінюється так само, як образа на адресу президента республіки, і карається тюремним ув'язненням терміном від одного до п'яти років.

Іспанський кардинал закликав до відмови від уроків суспільствознавства

Іспанський кардинал Антоніо Марія Роуко Варела закликав до відмови від вивчення в середніх школах Мадрида й області, які перебувають у віданні Католицької Церкви, курсу суспільствознавства, введеного цього року урядом соціалістичної партії як обов'язковий предмет. Як неодноразово відзначалося в попередніх заявах ієрархів Іспанської Католицької Церкви, їхнє невдоволення викликане «спробою нав'язати учням ліві політичні погляди» правлячої зараз Іспанської соціалістичної робітничої партії (ІСРП). Католицьку Церкву в цьому питанні повністю підтримує консервативна Народна партія – головна опозиційна сила в країні. Зокрема, Церква невдоволена, що в «підручниках із суспільствознавства родина розглядається не тільки як союз чоловіка і жінки, але і як союз осіб однієї статі», а в переліку цивільних прав фігурує «право жінок на штучне припинення вагітності».

У Мадриді й області налічується 360 середніх шкіл, контрольованих Католицькою Церквою. Частина з них одержує дотацію від держави. Кардинал Роуко Варела одночасно є головою Іспанської єпископальної конференції – вищого адміністративного органу Католицької Церкви в Іспанії.

Діву Марію запропонували проголосити покровителькою Європарламенту

Архієпископ Варшавський кардинал Юзеф Глемп запропонував проголосити Діву Марію покровителькою Європей-

ського парламенту, оскільки Вона вже є покровителькою парламенту польського (Діва Марія справді була проголошена покровителькою польського парламенту – при його колишньому спікері Мареку Юркі). За повідомленням сайту «Teга Magiana» з посиланням на польське видання «Metro», кардинал Глемп вже надіслав свою пропозицію до Брюсселя, де розташовується Європейський парламент.

Ідея, щоби Богоматір стала покровителькою Європарламенту, була висловлена кардиналом у Ченстохові в серпні цього року.

(За матеріалами сайту: Religio.ru)

«НЕМАЄ ДЛЯ ЦЕРКВИ НІЧОГО СТРАШНІШОГО, АНІЖ СТАТИ ІГРАШКОЮ В РУКАХ СИЛЬНИХ СВІТУ ЦЬОГО»

— *Останнім часом у рамках Української Греко-Католицької Церкви з'явилось декілька т.зв. розкольніцьких угруповань – лефевристи на чолі з о. Василем Ковпаком, а також група самопроголошених єпископів і священників із села Підгірці, які нещодавно заявили про створення «альтернативної» УГКЦ. Як ви розцінюєте ці процеси? Чи є це загрозою для єдності Церкви?*

— Христову Церкву розколи переслідують від початку її існування. Це при житті Христа деякі учні покинули свого Вчителя: хтось – через незрозуміння, інші – просто розчарувалися в Ньому, адже Ісус «грав за своїми правилами», вершив свою справу, – в той час як юдеї очікували від Месії дещо іншої проповіді, іншого поведіння, яке було б для них зрозумілим і приемним. Згадайте, скільки учнів відійшло від Христа, коли Він заговорив про Себе як про Хліб Небесний...

Розколи траплялися і в апостольську епоху, і в післяапостольську. Можна навіть сказати, що схизма – невід'ємна риса земного існування Вселенської Церкви. Сумна риса, але немінуча, – як про це пророкував і Христос, і святі апостоли. Церква складається з людей, із представників того ж соціуму, який формує наші держави. Тому природно, що пороки людського суспільства відбиваються також і на житті Церкви, хоча й у меншій мірі. Інша річ, що церковні події набагато небезпечніші й руйнівніші, аніж соціальні чи політичні, оскільки спричиняють не тільки незгоду в суспільстві, але й стягують пагубні духовні наслідки, через що багато хто може втратити спасення й погубити свою вічну душу. І якщо вже трапляються розколи у Вселенській Церкві, то вони немінучі і для Церков помісних, однією з яких є наша Греко-католицька Церква.

На щастя для нас, у структурі Вселенської Католицької Церкви неможливе таке канонічне свавілля, яке можна спостерігати час від часу всередині Православних Церков. Нашу єдність забезпечує Римський архиєрей своїм Петровим служінням. Він є вищим і незаперечним авторитетом у вирішенні догматичних чи канонічних суперечок. Через це розколи в Католицькій Церкві, при всій їхній трагічності, не можуть істотно вплинути на її єдність: ті, хто розриває церковне sacramентальне спілкування з єпископом Риму, просто перестають бути католиками, а їхні церковні утворення – частиною Католицької Церкви. Відповідно, в Україні може бути лише одна УГКЦ – та, яка перебуває в опричності з Римським Апостольським Престолом і визнана ним. Рим підтвердив відлучення від Церкви о. Ковпака, і така ж доля очікує й інших розкольніків. В УГКЦ існує тільки

Співрозмовник – редактор порталу «Православні католики Одеси» Михайло Шелудько – впевнений: визнання греко-католицького патріархату в Україні відкриє можливість для рейдерського захоплення Церкви спецслужбами. У тому числі – іноземними.

один справжній предстоятель – владика Любомир Гузар. «Альтернативників» можна лише пошкодувати. А на особливий жаль і молитви заслуговують обмануті ними вірні. Організатори розколу маніпулюють їхніми релігійними почуттями, а ті довірливо їх слухаються, піддаючи тим самим свої вічні душі на смертельний ризик.

— *Завдяки чому, з допомогою яких аргументів лідери розкольніцьких рухів привертають до себе паству?*

— Як говорить моя улюблена книга Старого Завіту Еклезіаст, немає нічого нового під сонцем – все вже було. Риторика розколу майже завжди однакова. Найпростіше спровокувати розкол ультра-благочестивою риторикою. Це – розповсюджена технологія вербування людей у секти ще з часів донатистів. Людям говорять щось на кшталт, начебто «усі відступили від православ'я, усі впали в ересь; Бог обрав вас, щоб зберегти істину». І людям подобається почувати себе рятівниками країни, Церкви, світу. У такому вимірі сіре буденне життя провінційного парафіянина гейби наповнюється всесвітньо значимою місією, а його рутинне благочестя сприймається як священнодійство обраного, одного з небагатьох. І слова Христа про «вузький шлях» у свідомості таких спокушених наповнюються диявольською лжеактуальністю, перетворюючись у

вшанування Серця Ісусового. Цей благочестивий звичай абсолютно гармонійний у західній богословсько-молитовній традиції, але для східної традиції така практика досить неприродна. Проте в серцях людей вона знайшла відгук і з часом стала вже фактично «вірою батьків».

Коли УГКЦ заявила про очищення від латинізмів заради повернення до візантійських коренів, серед народу виникла опозиція. На таких речах «лефевристи східного обряду» і маніпулюють. Простих віруючих вони заманюють твердженнями про вірність «вірі батьків», а священників і кандидатів у священство – легкістю кар'єрного росту і можливістю стати значимою фігурою на тлі численних співбратів по служінню. Подивіться, з якою легкістю відбулось роздавання єпископських кафедр у селі Підгірці! Відразу з десяток людей були обдаровані високими посадами, яких вони, швидше за все, ніколи б не удостоїлися у легітимній УГКЦ. А так – легким розчерком пера чернець-вигнанець перетворюється на «архиєрея».

— *Наскільки ймовірна причетність до цих процесів спецслужб? Кому може бути вигідною нестабільність в УГКЦ?*

— Національна Церква, яка динамічно розвивається, з більш ніж 5-мільйонною паствою та міжнародним авторитетом за-

не більш ніж новоутворенням, яке матиме до древньої Київської Церкви лише опосередковане відношення. І в цьому – одна з причин неабиякого зацікавлення до УГКЦ всередині країни і, можливо, у США.

Інший полюс інтересів – Росія. Зокрема, московські геополітики і церковні кола не можуть не усвідомлювати, що зміцнення позицій греко-католиків в Україні в найближчому майбутньому відіб'ється і на релігійних процесах у Росії, адже Україна стане справжнім плацдармом для поширення унії в Росії. Недарма ж питання про ліквідацію УГКЦ розглядалось на найвищому рівні під час засідання Змішаної православно-католицької комісії з богословського діалогу в Баламанді. Сам факт успішного існування візантійської православної помісної Церкви в євхаристійній єдності з Римською Церквою є зухвалим для сепаратистської, «автокефальної» самосвідомості. Століттями православна пропаганда малювала з Римської Церкви образ ворога, лякаючи східних симпатиків католицизму насильницькою і повною латинізацією та підкоренням Папі Римському. А отут на очах усього світу – позитивний приклад УГКЦ – помісної православної Церкви, яка зберегла після унії не лише обряд, але й канонічну, богословську, місіонерську самостійність.

схизми здійснюється зовсім не парафіянами.

— *Чим небезпечно проникнення спецслужб у життя УГКЦ? Її знову хочуть відірвати від Риму? Чи просто перешкодити в одержанні патріаршого статусу?*

— Не відкидаю, хоча, думаю, це не єдино можливі цілі. Адже Церква сьогодні є найбільш рейтинговим суспільним інститутом, якому довіряє, згідно з соціопитуваннями, переважна більшість громадян України. А це означає, що Церква являє собою колосальний електоральний ресурс, у порівнянні з яким звичайні політичні партії видаються карликовими. Якщо УГКЦ відірвуть від Риму, її неодмінно перетворять на служницю влади і сильних світу цього. І в цьому – одна з причин, через яку я, – нехай пробачать мені церковні власті, – вважаю надання патріаршого статусу нашій Церкві передчасним і небезпечним для самої УГКЦ. Зараз у нас кандидатів на єпископство погоджують із Римом, і якщо якась позацерковна сила захотіла б «просунути» в архиєреї «своїх», Рим це заблокує. Це ж стосується і виборів Глави Церкви – зараз вибори Предстоятеля УГКЦ відбуваються з узгодженням кандидатів із Римом, а в патріаршій Церкві Рим практично жодним чином не міг би втрутитися у цей процес. Ви ж знаєте, що найуразливіше місце в автокефальних Православних Церквах – саме їхня автокефалія. Якщо ви не підкоряєтеся духовному авторитетові, ви підкоритеся авторитетові світському – імператорові, цареві, султанові, президентові або тим, хто розоставляє президентів. Історія виявляла це неодноразово.

В разі визнання за нашу Церквою патріаршого статусу ступінь автокефальності УГКЦ буде близьким до ступеня самостійності помісних Православних Церков. У цьому випадку Церква виявиться легкою здобиччю для усіляких маніпуляторів, і ніщо, – окрім, звичайно, Господа Бога, – не стане їм на заваді «просувати» своїх кандидатів на найвищі посади, а потім – і взагалі відірвати УГКЦ від Риму. До речі, на місці функціонерів Московського патріархату я б не виступав проти визнання за УГКЦ патріаршних прав, а навпаки – повіз би Папі Римському хабар, аби він лише якомога швидше визнав цей патріархат. Визнання патріархату УГКЦ відкриє шлях до її рейдерського захоплення спецслужбами, а тому в наших тоталітарних азіатських умовах краще не забирати в Рим останні важелі впливу, оскільки вони приносять справі церковної єдності набагато більше користі, ніж шкоди. Думаю, саме виходячи із цих міркувань, Рим відкладає визнання Патріархату УГКЦ. І зовсім не єкуменізм є причиною цього, адже апостольська столиця робила і більш радикальні вчинки на благо Вселенської Церкви, не звертаючи уваги на негативну реакцію Москви чи Константинополя. Немає нічого страшнішого для Церкви, як стати іграшкою в руках сильних світу цього. Тож нехай охоронить нас Господь від такої перспективи.

дивовижну за своїми наслідками духовну принадлежність.

Лефевристи, наприклад, грають на прихильності віруючих до старих традицій, насамперед – до зовнішньої форми богослужіння. У контексті УГКЦ лефевризм виявився у несприйнятті частиною людей процесів делатинізації візантійського літургичного обряду. Так трапилося, що за 400 років перебування Української Церкви в унії з Церквою Римською у наш слов'яно-візантійський обряд проникла ціла низка елементів з латинського обряду. При цьому варто відзначити, що нерідко ці запозичення відбувалися з ініціативи самих греко-католиків, тобто говорити про т.зв. насильницьку латинізацію можна далеко не завжди. Деякі латинські практики знайшли розуміння серед українського народу, – наприклад,

вжди буде ласим шматочком для політиків, «грошових мішків» та інших хижаків, які розраховують за допомогою Церкви поширити сфери свого впливу і вирішити свої особисті проблеми. Досить поглянути на те, які сили задіяні в ігрищах навколо українського Православ'я – які засоби там крутяться, наскільки впливові фігури до цього залучено, наскільки активні спецслужби... Конфлікт в українському Православ'ї виходить за межі України, на цьому полі змагаються супердержави – ті ж Росія і США. А греко-католики, будучи історичною Київською Церквою, заснованою князем Володимиром Великим у X столітті, своєю участю могли б легітимувати створення т.зв. Помісної української Церкви, пов'язавши її з давньоруською митрополією. Без цього Помісна Церква буде

Все це позбавляє антикатоликів їх головних полемічних козирів. Їм доводиться на ходу придумувати нові аргументи, а це – непросте.

Греко-католицизм є сьогодні привабливою і життєздатною альтернативою «автокефальному» волюнтаризму, а тому цілком передбачувано деякі сили намагаються ослабити найбільшу східну католицьку Церкву – УГКЦ. Я чув про безліч випадків, коли російські священники РПЦ, включно з навіть іменитими проповідниками, висловлювали бажання прийняти унію, стати греко-католиками. До пори до часу Рим їх не приймає, але коли розвинеться Російська Греко-Католицька Церква, цей процес стане системним. Тому я не здивуюся, якщо виявиться, що за розкольніцькими рухами в УГКЦ стоять ті чи інші спецслужби, а також що фінансування

Офіційна заява про статус колишнього духівника меджугорських візіонерів

Конгреґація у справах віровчення своїм листом №144/1985-27164 від 30 травня 2008 року уповноважила мене, як єпископа Мостар-Дувно, оголосити єпархіальній громаді про канонічний статус о. Томислава Влашича, засновника асоціації «Kraljice mira potripo Tvoji – ro Mariji k Isusu» («Цариця Світу, цілком Твої – через Марію до Ісуса»).

У листі, підписаному секретарем Конгреґації у справах віровчення архієпископом Анджело Амато, говориться: «У контексті феномену

ла до преп. о. Томислава Влашича, відповідно до своєї постанови (№ 144/1985) від 25 січня 2008 року, підписаної кардиналом Вільямом Левадою, префектом, і архієпископом Анджело Амато, секретарем Конгреґації, та «Concordat cum originali» від 30 січня 2008, завіреному монсенйором Джоном Кеннеді, офіціалом Конгреґації, церковне покарання. Постанова була вручена преп. о. Томиславу Влашичу в Генеральній курії Ордену Братів Менших у Римі 16 лютого 2008 року, і це

маніпулює совістю, сповідує містицизм сумнівного змісту, не підкоряється законно виданим наказам і звинувачується в порушенні шостої заповіді». Вивчивши цю справу, Конгреґація на своєму спеціальному конгресі наклала на преп. о. Томислава Влашича такі санкції:

1. Запропоновано обов'язкове місце проживання в одному – на вибір Генерала Ордену – з орденських будинків у провінції Ломбардія (Італія), – з виконанням вимоги протягом 30 днів з моменту законного повідомлення про цю постанову;
2. Заборонено всі контакти з громадою «Kraljice Mira...» та її членами;
3. Заборонено будь-які дії,

Меджугір'я, згадана дикастерія вивчає справу о. Томислава Влашича OFM, уродженця цього регіону і засновника асоціації «Kraljice mira potripo Tvoji – ro Mariji k Isusu». 25 січня 2008 року згадана дикастерія своєю законною постановою наклала на о. Влашича суворі попереджувальні і дисциплінарні санкції. Згідно з відомостями, що досягли Конгреґації і заслуговують на довіру, цей священнослужитель не відреагував, навіть частково, на вимоги церковного послуху, що виникли у цій досить делікатній ситуації, в якій він опинився, оправдуючись посиланнями на свою сумлінну працю в єпархії Мостар-Дувно та прилеглих місцевостях, що полягала в організації релігійних заходів, будівництва і т.д. Оскільки о. Влашич підпав під передбачену цією дикастерією заборону в служінні latae sententiae, я прошу Ваше Пресвященство, заради блага вірних, сповістити громаду про канонічний статус о. Влашича, а також повідомити мені про стан справ...»

Мова йде про те, що ця ж Конгреґація Святого Престолу застосува-

повідомлення також підписав Генерал Ордену о. Хосе Р.Карбалло, ординарій о. Влашича. У постанові Конгреґації нагадувалось, що про преп. о. Томислава Влашича, клірика Ордену Братів Менших, який заснував асоціацію «Kraljice mira potripo Tvoji – ro Mariji k Isusu» і залучився у «феномен Меджугір'я», у Конгреґацію було повідомлено, що він «поширює сумнівне вчення,

пов'язані з юридичними договорами й адміністративними організаціями, канонічними або світськими, без письмового дозволу ad actum Генерала Ордену і під його відповідальність;

4. Запропоновано обов'язковий курс богословсько-духовної формації з попередньою рекоґніцією та кінцевою оцінкою згаданою Конгреґацією, включно з урочистим

визнанням віри;

5. Також заборонені: душпастирство, проповіді, публічні появи; прийняття сповідей також заборонено – до виконання умов попереднього пункту, – як і апеляція.

Також накладається додаткова санкція у вигляді передбаченої Святим Престолом заборони в служінні latae sententiae (канон 1332) – у випадку порушення вказівки про обов'язкове місце проживання (п. 1) і при вчиненні заборонених дій, перерахованих у пп. 3 і 5.

Попереджаємо о. Влашича, що в разі його непідкорення буде ініційовано юридичний карний процес

Довідка: На думку деяких католиків, у боснійському містечку Меджугір'я невеликій групі візіонерів час від часу з'являється Пресвята Богородиця. Водночас Католицька Церква не має у своєму розпорядженні жодних підтверджень того, що так звані «об'явлення Діви Марії» – це справді надприродні явища.

Єпископ Ратко Періч рішуче відмовляється вірити, що протягом останніх 26 років Діва Марія була в Меджугір'ї майже... 40.000 разів! Торік він надіслав Папі Венедикту XVI листа, в якому висловив обурення тим, що участь у паломни-

для накладення ще більш суворого покарання, включно з можливістю вигнання з клиру, – через підозри в ересі та схизмі, а також публічні скандальні діяння проти шостої заповіді, обтяжені містичними мотиваціями.

О. Влашич залишається у прямій юрисдикції Генерала Ордену Братів Менших, котрий стежитиме за цією справою через місцевого суперіора або іншого свого делегата.

Оцим оповіщаються про канонічний статус преп. о. Томислава Влашича всі священники, монахи та вірні єпархії Мостар-Дувно і Требінью-Маркан, а також всі зацікавлені «на причетних до справи територіях».

Із належною повагою,
† Катко ПЕРІЧ,
єпископ,
о. Анті ЛЮБУРІЧ,
канцлер.
Весково,
31 серпня 2008 року.

цтвах до цього місця, всупереч волі правлячого єпископа, бере багато священників з інших країн Європи і навіть з-за океану. Владика Періч також закликав візіонерів припинити розповіді про те, що їм нібито постійно являється Богоматір.

«Як місцевий єпископ я стверджую, що, провівши ретельне розслідування подій, які відбувалися в Меджугір'ї протягом останніх 25 років, Церква не знайшла жодного підтвердження тому, що це справді були появи Богородиці», – заявив Ратко Періч, проповідуючи торік у церкві св. Якова в Меджугір'ї.

У липні минулого року архієпископ Сараєвський кардинал Вінко Пуліч також повідомив, що католицький єпископат Боснії і Герцеговіни створить спеціальну комісію, аби ще раз розслідувати події в Меджугір'ї.

Родині католицького священника з Латвії передадуть ізраїльську нагороду

Родині латвійського католицького священника Казимира Вілніса, якого у квітні цього року посмертно визнано Ізраїлем «Праведником серед

народів», передадуть медаль, присуджену йому за людський подвиг: під час Другої світової війни о. Казимир рятував євреїв, ризикуючи своїм власним життям. На церемонію передачі нагороди до посольства Ізраїлю прибуде глава Римокатолицької Церкви в Латвії кардинал Яніс Пуйатс.

Свідчення про врятованих священником євреїв збирали представники дієцезії Стокгольма, а також організація «Yad Vashem». Ім'я католицького священника викарбувано на Стіні пошани Алеї праведників «Yad Vashem» у Єрусалимі.

Відомо, що Казимир Вілніс народився в грудні 1907 року в маленькому латвійському селищі Наутрені. Його батьки – Петеріс та Еугенія – були

простими селянами. Своє церковне служіння він почав у Ризі в 1933 році. Під час Другої світової війни о. Казимир Вілніс служив в одному з ризьких католицьких приходів і майже цілий рік переховував у себе євреїв. Після війни о. Казимир виїхав з Латвії до Швеції, де й помер у 1988 році. При цьому він жодного разу не згадав про те, що під час війни допомагав євреям. Про це стало відомо лише після того, як незадовго до його смерті латвійська єврейська громада у США нагородила його медаллю. Увесь цей час о. Казимир підтримував зв'язок зі своєю родиною, яка залишилась у Латвії, і, власне, цим родичам і буде передана медаль, якою нагородили о. Казимира Вілніса.

(За матеріалами сайту: Religio.ru)

На фото: Меморіальний комплекс Яд Вашем в Ізраїлі

Стефан КРЕНЦЕР

Біблійна історія створення

ЯК ПОСТАЛА ВІДОМА СЬОГДНІ ІСТОРІЯ СОТВОРЕННЯ?

Згадаймо світогляд того часу. Небесне склепіння розділяє води на воду зверху і воду внизу під небозводом. На другий день сотворення Бог споруджує це склепіння. Як півкуля, яка міцно збудована чи викута з металу, небозвід стримує небесний океан. Під склепінням виникає «гаккіа», порожнеча, обмежена внизу океаном та суходолом. Бог сам буде це склепіння.

ВІДОКРЕМЛЕННЯ ВОД ВІД СУШІ

«Тоді сказав Бог: «Нехай зберуться води, що під небом, в одне місце і нехай з'явяться суша». І так сталося. І назвав Бог сушу – земля, а збір вод назвав морями. І побачив Бог, що воно добре» (Бут. 1,9-10).

Поверхня землі вкрита водою. І тут Бог творить порядок. Він зібрав воду в одному місці, морі. Тим самим суша виходить сама собою. Тепер створені великі простори, і Бог може починати обладнувати їх.

СВІТ РОСЛИН

«Бог сказав: «Нехай земля зростить рослини: траву, що розсіває насіння, і плодові дерева, що родять плоди з насінням, за їхнім родом на землі».

І так сталося...» (Бут. 1,11).

Чи це не дивно, що Бог на третій день після поділу води і суходолу починає ще з обладнання землі? Земля настільки приготована, що на ній можуть рости рослини. Бог звертається до землі. Вона повинна виростити трави і дерева різного роду. Рослини так тісно зв'язані із землею, що вони належать до неї. Вони також не залишають свого місця. Вони твердо закріпилися у землі, закоренилися у ній.

НЕБЕСНІ ТІЛА

«Тоді сказав Бог: «Нехай будуть світила на тверді небесній, щоб відділяти день від ночі, й нехай вони будуть знаками для пір (року), для днів і років; нехай будуть світила на тверді небесній, щоб освітлювати землю...» (Бут. 1,14).

Ізраїль живе у язичницькому середовищі. Великі культурні народи, вавилонці і єгиптяни, поклоняються небесним світилам як богам. Тепер автору біблійної історії потрібно докласти особливих зусиль, щоб показати, що небесні світила взагалі не є богами. Вони – сотворіння, як і всі інші істоти на світі. Тут наводиться все, може показати їхню сотвореність. Вони – світила, лампи, але не боги. Вони навіть не мають імені! Вони позначаються описово, як «більше та менше світило» (вірш 16). Вони не можуть бути богами. Вони «служать» нашій землі. Вони «служать» для того, щоб бути знаками для днів і років та «освітлювати землю». Так небесні світла позбавляються всього божого блиску. Єдиний вислів, який ще нагадає про «минулу силу», це: «Вони повинні правити днем і ніччю».

СОТВОРЕННЯ ЗВІРІВ

«Тоді сказав Бог: «Нехай закишать води живими сотворіннями й нехай птаство літає над землею погідно твердю небесною». І сотворив Бог великих морських потвор і всілякі живі створіння...» (Бут. 1,20).

Лише на шостий день земля повинна вивести із себе живі істоти, які живуть на поверхні землі: скотину, плазунів і диких звірів. Бог благословляє їх словами: «Будьте плідні і множтеся та наповнюйте воду в морях, і птаство нехай множить на землі» (Бут. 1,22).

Для нас це само собою зрозуміло, що кожна жива істота певним чином розмножується. У цьому для нас немає нічого особливого. Інакше було з народами, які прив'язані до природи. Вони дивувалися, коли бачили, що з малої насінини виростає дерево. Для них було «чудом», коли з поєднання двох тварин зароджувалось нове життя. Вони могли пояснювати собі це лише так: сама статеві сили є чимось божественним, є божеством. Тому народи, серед яких жив Ізраїль, поклонялись статевій силі як божеству. Згадайте лише культу родючості!

(Продовження у наступному числі «Мети»)

о. Юліан КАТРІЙ,
«Заповіді Божі»

Крім ідолопоклонства, є ще багато інших гріхів проти першої Божої Заповіді, що ображають Господа Бога. Сюди належать передусім забобони, ворожіння і віри в сни. Ці гріхи досить часто вчиняє багато християн слабкої віри. У св. Письмі Старого Завіту Господь Бог забороняє згадані гріхи словами: «Щоб не було в тебе нікого, хто призводив би свого сина чи свою дочку переходити через вогонь; нікого, хто ворожить, або кидає жеребом, або заговорює, або волхвує; або нашіптує, або викликає духів, або віщує, або розпитує мерців. Бо огидний для Господа кожен, хто це робить» (Втор. 18,10-12).

ЗАБОБОНИ

Хто грішить забобонами? Забобонами грішить той, хто створеним речам приписує силу, якої вони зі своєї природи не мають, або приписує їм більшу силу, ніж вони зі своєї природи мають. Таке фальшиве переконання спонукує багатьох людей до віри в недоречні практики, які нібито захищають їх перед нещастям або принесуть щастя. Сюди належать ось які практики: носити при собі якийсь амулет, напр., зілля, камінчик чи заячий хвіст в авті; мати кінську підкову при дверях дому; боятися числа тринадцять або чорного кота, що нам переходить дорогу; вірити в щастя, коли нас стріне коминар; вірити у всякі «листи з неба» і їх дев'ять чи більше разів переписувати, щоб нас не стрінуло якое нещастя; робити висновки про наші справи з кування зозулі, із скреготу сороки на плоті, із свербіння правої чи лівої долоні і т.п.

Дійсно нерозумно є вірити, що вищезазначені речі можуть мати добрий чи лихий вплив на наше щоденне життя, бо ці речі самі зі себе не можуть нам ані допомогти, ані пошкодити. Хто вірить у такі забобони, той забуває, що долею кожної людини у всіх справах кермує не заячий хвіст чи кінська підкова або чорний кіт, але Боже Провидіння.

В одній парафії була забобонна жінка, яка смертельно захворіла. Коли прийшов до неї священник зі св. Тайнами, тоді якраз почала кувати зозуля. Хвора, почувши голос зозулі, не хотіла прийняти св. Тайн, кажучи: «Зозуля закувала мені дванадцять разів, тож я житиму ще дванадцять літ». І померла без св. Тайн.

Звідки випливає віра в забобони? Хто вірить у забобони, той показує, що він не знає правд св. віри та що в нього дуже слабка віра або взагалі її немає. Одна християнська засада каже: «Хто не вірить в одного Бога, буде вірити в десять богів». Чим хтось менше релігійний, то тим більше схильний до віри в забобони.

ВОРОЖІННЯ

Як віра в забобони, так і ворожіння є гріхом проти першої Божої Заповіді. Ворожіння полягає в тому, що хтось

ПРО ЗАБОБОНИ, ВОРОЖІННЯ І ВІРУ В СНИ

при помочі невідповідних засобів хоче пізнати речі таємні або майбутні, відомі тільки одному Богові.

Маємо різні роди і способи ворожіння. Сюди належать:

1. Астрологія – ворожіння з укладу чи руху зір у тій вірі, що вони мають вплив на справи і життя людей.

2. Хіромантія – ворожіння з укладу ліній на долоні руки.

3. Кристалоскопія – ворожіння при помочі кристалової посудини у виді земної кулі.

4. Ворожіння з карт полягає в тому, коли хтось з різного уложення карт робить висновки, передусім про майбутнє життя людини.

5. Виливання воску. Коли хтось розтоплений віск виливає на зимну воду і з укладу утворених фігур ворожить про різні справи людей.

6. Замовляння. Замовлянням грішать ті, що при помочі якихсь магічних слів чи формул хочуть відвернути від когось якесь лихо, хворобу чи нещастя.

7. Спіритизм – це викликування духів померлих. Церква всякі спіритистичні сеанси строго осуджує і забороняє. В цій справі наука Церкви ясна: без волі Божої нема жодного спілкування з померлими.

і дочасу не бачитимеш сонця». І зараз же впала на нього темрява й морок, і він, обертаючися на всі боки, шукав, хто б його повіз за руку» (13,10-11).

ВІРА У СНИ

Чи можна вірити у сни? Це залежить, від кого вони походять, а їхнє джерело може бути потрійне. Вони можуть походити або від Бога, або від нас самих, або навіть від злого духа.

Господь Бог через сни може об'являти свою волю. Про такі сни читаємо у Старому Завіті. Нам добре знамий сон Фараона про сім корів ситих і сім корів худих, та сім колосків повних і сім колосків пустих. І ніхто не міг пояснити Фараонові значення тих снів, крім праведного Йосифа, що по молитві ті сни пояснив і сказав до Фараона: «А сон Фараонові приснився аж двічі тому, що вирішено це від Бога, і Бог скоро виконає це» (Бут. 41,32). Подібно і пророк Даниїл пояснив сон царя Навуходоносора, кажучи: «Тайни, про які цар питає, не можуть ні мудреці, ні чародії, ні віщуні, ні звіздознавці виявити цареві. Але є на небесах Бог, який відкриває тайни і який показав цареві Навуходоносорові, що має статися наприкінці днів» (Дан. 2,27).

У св. Євангелію читаємо, що Господь

Бог через сни об'являв свою волю св. Йосифові, обручникові Преч. Діви Марії, щодо її невинності та захорони Дитятка Ісуса перед злобним Іродом.

По чому пізнати, що якийсь сон може походити від Бога? Пізнати по тім, що річ, яка сниться, є гідна Бога і спонукує людину до чогось доброго, а також той, хто мав такий сон, стає охочий до добрих діл, напр., покинути гріх, відбутися сповідь, дати милостиню на Боже і т.п.

Звичайно сни бувають відгомоном нашого щоденного життя, наших думок, наших почувань, наших клопотів, наших радісних чи сумних переживань. Тому якщо б хтось сліпо вірив у свої сни і по них провадив своє життя, той грішив би забобоном. Та може хтось сказати: «А мені деколи снилося таке й таке і так сталося». Це звичайний випадок. Часто буває так, що про когось ми говоримо, а він якраз приходить; то чи його прихід був залежний від нашого говоріння?

У книзі Проповідника Старого Завіту про сни читаємо: «Бо де багато снів і де багато слів – там марнота. Ти ж бійся Бога» (5,6). А в книзі Сираха сказано: «Хто вірить сновидцям – скидається на того, що за тінь хапається і за вітром женеться. Бо сновидця багатьох збили з пантелику, і ті, що на них надіялися, розчарувалися» (34,2 і 7). І злий дух деколи може мати вплив на наші сни через ділання на нашу уяву, підсуваючи якусь річ марну, пусту чи грішну.

Стараймося, отже, в нашому щоденному житті плекати сильну віру в Боже Провидіння, а тоді не будемо займатися забобонами, ворожінням чи вірою у сни, бо будемо сильно переконані, що за нами наглядає око нашого доброго небесного Вітця, без волі якого нічого не діється. Часто пам'ятаймо на слова св. Апостола Павла, що каже: «Ми знаємо, що тим, які люблять Бога... усе спвідіє на добро» (Рим. 8,28).

(Продовження у наступному числі «Мети»)

ЧЕРЕПИН

вич здійснював богослужіння. Після його смерті парафію обійняв о. Андрій Федакевич. Був у селі до 1831 року, коли нову презенту (призначення) на парафію одержав о. Данило Котович.

Треба сказати, що тодішня черепинська парафія була малочисельною і не дуже багатою, а тому парох тут змінювались чи не кожних два-три роки. Наступними парохами були о. Д.Кисілевський (1833-1836), о. П.Блуз (1836-1842), о. Григорій Левицький (1842-1845), о. Михайло Український (1845-1849), о. І.Бучацький (1849-1851), о. Є.Глинський (1851-1852).

У 1852 році, одразу ж після висвячення, скерування на парафію в Черепин одержав о. Михайло Коновалець, але вже через три роки він став парохом у селі Зашків, де замінив померлого тестя о. С.Скоробогатого. А перед тим, будучи ще в Черепині, дружина Марія народила о. Михайлові двох синів і дочку.

У Зашкові син Михайло одружився з Марією Венжиновською, і в подружжя у 1891 році народився син, якому дали ім'я Євген. І саме на його долю випало творити спочатку Українську Військову Організацію (УВО), яка згодом була реорганізована в Організацію Українських Націоналістів (ОУН), та стати її першим провідником.

Після о. М.Коновальця на черепинську парафію прийшов о. Клим Лопушанський, якого через два роки змінив о. Михайло Пирожак. Далі протягом дев'яти років на парафії трудився о. Йосиф Кончевич. Цю чергу продовжили

На фото: Дзвінниця церкви Стрітєння Господнього у Черепині.

отці Я.Підлясецький, О.Дольницький, В.Проскурницький, П.Пелех, С.Венявський, К.Бутринський, Г.Панчишин, П.Кульчицький, М.Власенко, Віктор Лев Чорний, К.Роздольський, М.Струтинський, І.Слободян. Якогось помітного сліду жоден з них в селі не залишив. От тільки при о. Костянтині Роздольському, тобто в 1911 році, було здійснено ремонт церкви.

Отець Іван Слободян прийшов на парафію 1912 року. Його зятем був о. Августин Цебровський, і коли о. Слободян перейшов на парафію до Товщева, презенту на Черепин одержав саме о. Цебровський, хоча загалом на парафію претендувало п'ять кандидатів. Більше того, проти о. Цебровського був конвент отців-домініканів, які у своєму листі до вєсводства твердили, що о. Цебровський розмовляє і веде діловодство руською мовою, якої вони не розуміють. До цього треба додати й те, що церква Стрітєння Господнього у Черепині була матірною. До неї як дочірня належала церква св. Дмитрія у с. Давидів, а це село було заселене в основному поляками, які також протестували, аби парохом у Черепині був о. Цебровський. Вони внесли протест навіть до староства. Але всі зусилля опонентів новопризначеного пароха були марними.

Поляки пригадали священникові його українські симпатії у 1944 році, коли в ніч із 20 на 21 березня на село напав загін Армії Крайової. На очах пароха боїварі вбили його дружину, а самого о. Цебровського разом з мешканцем села М.Сорокою та його сином припровадили на подвір'я лісничого М.Огоновського, де їх кинули у підвал. Наступного дня сюди припровадили ще 100 чоловік із навколишніх сіл. Те, що сталося тут, можна спокійно кваліфікувати як вічну ганьбу Польщі. Нещасних закрили у stodолі і через двері кинули всередину гранати. Тих, хто намагався вискочити і втекти, розстрілювали з карабінів та автоматів.

У травні 1944 року консисторія спрямувала до Черепина о. М.Ярему.

Більшовики закрили церкву у 1962 році. А в 1992 році в селі почалися міжконфесійні чвари, які розкопали єдину колишню парафію на дві частини – греко-католицьку та автокефальну. Церква Стрітєння Господнього залишилася за греко-католиками, а православна громада спорудила посеред сільського парку свій храм.

Про це загублене між лісами підльвівське село, як, зрештою, про кожен населений пункт Галицького краю, можна знайти багато історичних свідчень. Сьогодні, однак, згадаємо про одне – згадку першої писемної фіксації. А сягає вона ще 27 липня 1386 року. Коли ж звернутися до археології, то ця дата молодша, принаймні, на півтори тисячі років. Підтверджують це знахідки так званої "липецької" культури в урочищі Під Говдою.

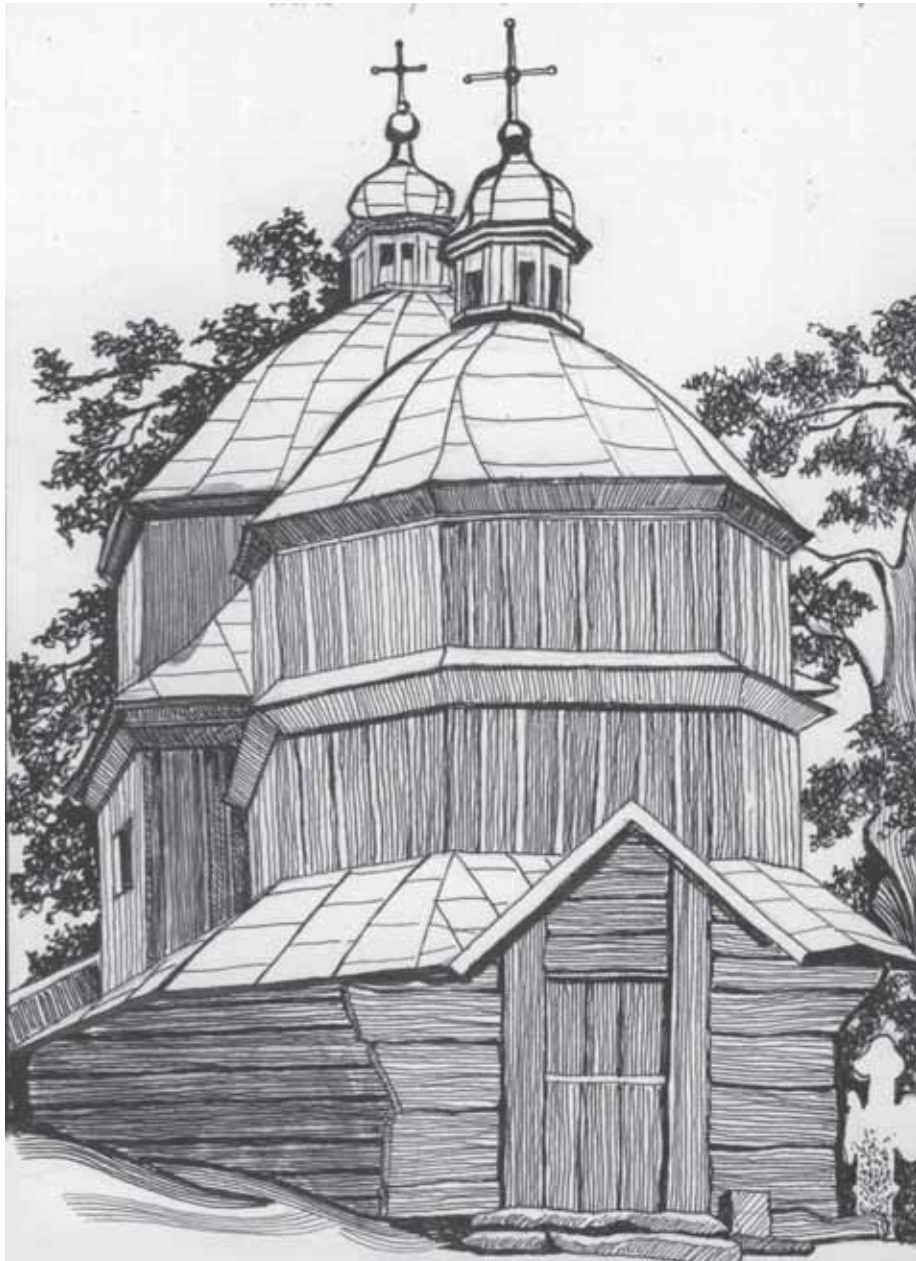
Про храми і церковні громади найбільше свідчень можна почерпнути з так званих візитацій. Найперше, що впадає в очі – це переосвячення церкви, що є дуже рідкісним випадком.

Вперше опис церкви, що дійшов до нас, був складений під час першої відомої нам візитації з лютого 1741 року. В акті візитації зазначено, що церква Пречистої Діви Марії була дерев'яна, крита ґонтою. Біля неї стояла дзвіниця на двох дубових стовпах з трьома дзвонами. Також зазначено, що парохом з 1730 року був о. Іван Юркевич.

У XVI столітті село належало львівському магістратові. Немалу посілість мали в селі монахи-домінікани, яким належало 177 гектарів землі.

1754 року між монастирем Божого Тіла отців-домініканів та львівськими майстрами Дроздовичами було укладено контракт, згідно з яким майстритеслі беруться за будівництво церкви в Черепині. Правда, назва її вже змінилася – Стрітєння Господнього. Місце для нового храму було виділено там, де стояла стара церква, яка настільки була зруйнована часом, що не підлягала ремонту.

З будівництвом довго не тягнули, і вже 1788 року в новозбудованому храмі парох о. Василь Назар-

На рисунку: Церква Стрітєння Господнього у Черепині. Рисунок автора.

ГЕТЬМАН УКРАЇНИ ІВАН ВИГОВСЬКИЙ ЙОГО БЛАГОДІЙНІСТЬ, ДУХОВНІСТЬ, МІСЦЕ ПОХОВАННЯ

Гетьман України Іван Виговський походив зі старовинного роду української православної шляхти з села Вигова Овруцького повіту Київського вєсводства (сучасна Житомирщина).

Розкриваючи його духовність та місце поховання на території Львівщини (газета «Мета» №№ 2/41 та 3/42 за лютий, березень 2008 року), ми частково донесли читачеві сторінки із життя гетьмана та гіпотези щодо можливих місць поховання подружжя Виговських. Нині варто додати ще кілька слів про благодійну діяльність Івана Виговського та його нащадків і більш докладно зупинитися на можливих місцях поховання родини Виговських на Львівщині. Повернутися до цього нас змусило виявлення низки невідомих широкому загалу документів у книгах візитацій XVII-XVIII століть, віднайдення останнім часом «Дарчого альбому Андрею Шептицькому... в тридцятилітній ювілей Митрополічної праці...», детальне дослідження кадастрових карт з мастку Виговських тощо.

Будучи гетьманом України, Іван Виговський одночасно був і покровителем Київського братського колегіуму, добившись для нього загальновизнаного статусу Академії, тобто університету. Гетьман був добре знайомий з Феодосієм Софоновичем – ректором Київського братського колегіуму у 1653-1655 рр., ігуменом Золотоверхого Михайлівського монастиря у 1655-1672 рр., письменником, теологом та істориком.

У 50-х рр. XVII століття саме Виговському на його прохання патріарх Никон надсилав книги, а також священні чаші і ризи.

Будучи скромним у побуті, Іван Виговський не захоплювався пияцтва, а навпаки – активно боровся з цим явищем у часи свого гетьманування.

Правитель не шкодував коштів на побудову монастиря і церкви в околицях Чигирини – гетьманської столиці XVII століття.

Іван Виговський був членом православного Хрестовоздвиженського братства у Луцьку, а в 1662 році вписався до Львівського православного братства.

У заповідях гетьман та його дружина Олена наголошували на обов'язкових перерахуваннях значних коштів львівським, жидачівським, стрийським святиням, наказували щодо щедрої роздачі милостині бідним та неміщим. Тестаменти рясніють прізвищами слуг, які не повинні були бути обділені чи забуті після смерті Виговських.

Спроби розшукати поховання Виговських у Манявському Скиті на Івано-Франківщині та на території монастиря в околицях с. Йосиповичі Стрийського району, починаючи від дослідників Антонія Петрушевича, В'ячеслава Будзиновського, Івана Крип'якевича, Ярослав Пастернака, як вказувалося раніше, були безуспішними. Варто відмітити, що після закриття монастиря у с. Йосиповичі на території останнього здійснювалися Служби Божі священниками з йосиповицької церкви Воздвиження Чесного Хреста аж до 60-х років XVIII століття, і лише у 1762 році візитатор М.Шадурський заборонив відправи у монастирській церкві.

Детальне археологічне вивчення території Скиту в околицях с. Йосиповичі було здійснене у 1999-2002 роках львівськими археологами. За час археологічних розкопок було отримано такі результати: встановлено розміри Йосиповицького середньовічного монастиря, виявлено ряд артефактів XVII-XVIII століть, які свідчать про час існування сакральної пам'ятки. На дворіщі середньовічного монастиря поставлено пам'ятний хрест та збудовано каплицю.

Матеріали археологічних досліджень свідчать, що останки Івана, Олени та Олександри Виговських якщо й містилися у Скиті в околицях Йосипович, то в часи татарських набігів (1675-1676 рр.) або в період закриття монастиря (перша половина XVIII ст.) їх могли перенести з відома нащадків Івана Виговського до крипти під одну із церков у найближчій селі мастку родини Виговських – Йосиповичі, Бережницю, Облазницю або Руду. Так, церква Воздвиження Чесного Хреста у

(Закінчення в наступному номері «Мети»)

Богдан ЗАКАЛИК

Василь РУДИЙ,
доцент Львівського
національного університету
ім. Івана Франка

